

රෝහණදීර, මැන්දිස්, (1996), ශ්‍රී ලංකාවේ මහාසාම් සංසරාජ පරපුර, දීපානි ප්‍රකාශන, නුගේගොඩ.

සද්ධර්මාලංකාරය, (2000), ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම (සංස්), අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.

සද්ධර්මාලංකාරය, (1997), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය (සංස්), දෙහිවල.

සන්නස්ගල, පුඤ්චිබණ්ඩාර, (1961), සිංහල සාහිත්‍ය වංශය, ලේක්හවුස් මුද්‍රණාලය, කොළඹ.

සිරිවීර, ඉන්ද්‍රකීර්ති, (1971), මධ්‍යතන ලංකාව, සුප්‍රා මුද්‍රණ ශිල්පියෝ, පේරාදෙණිය.

සුරවීර, ඒ. වී, (2002), අනුරාධපුර සංස්කෘතිය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10.

සිරිසේන විජේනායක, ඇන්. කේ, (1965), සිංහල ගද්‍ය සාහිත්‍ය විචාරය, ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.

සුරවීර, ඒ. වී, (2009), අනුරාධපුර සමාජය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10.

සඟරා:

ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය- I කාණ්ඩය, I භාගය, (1964), විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලීය සිංහල පරිවර්තනය (සංස්), විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලීය මුද්‍රණාලය.

ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය- I කාණ්ඩය, II භාගය, (1972), විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලීය සිංහල පරිවර්තනය (සංස්), විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලීය මුද්‍රණාලය.

සාහිත්‍ය මණ්ඩලීය ලිපි මාලා අංක 01 - ලංකා ඉතිහාසය, (1967), පරණවිතාන, මහාවාර්ය සෙනරත්, නිකොලොස්. සී.ඩබ්ලිව්, මැන්දිස්, ආචාර්ය. ජී. සී. ගුණවර්ධන, වාසලමුදලි. ඩබ්ලිව්. ඇෆ්, හුල්ෂ්. ඊ, කොඩිරිංටන්. එච්. ඩබ්ලිව්, ශ්‍රී ලංකා සාහිත්‍ය මණ්ඩල ප්‍රකාශන, කොළඹ.

ඉංග්‍රීසි:
Epigraphia Zeylanica, Vols.

**භාෂා පරිවර්තනය පිළිබඳ
 ඇලෙක්සැන්ඩර් ග්‍රාසර් ටයිට්ලර් සංකල්පය**

ජයමල් ද සිල්වා

Attempts to establish a theory of translation date back to the era of the Latin Poet Horace (65 BC - 8 BC) who asserted in his poem *Ars Poetica* (c. 10 BC) that the poet who resorts to translation should avoid a certain operation namely, word-for word rendering - in order to write distinctive poetry. Since then, many theorists have attempted to formulate their own theories of translation, though many of them were mere repetitions of the theories presented by previous theorists. Etienne Dolet, George Chapman, John Denham, Abraham Cowley, and John Dryden are considered pioneer theorists whose contribution to the field of translation theory is still considered unique. Towards the end of the eighteenth century, in 1791, Alexander Fraser Tytler (1747 - 1813) published. *The Principles of Translation*, which is considered the first systematic study in English on the translation processes. In this treatise Tytler sets up three basic principles which should be followed in order to produce a faithful translation. This paper is an examination of Tytler's concept on translation as manifest in his treatise.

දහ අට වැනි සිය වසේ භාෂා පරිවර්තන න්‍යායවේදීන් අතර ඇලෙක්සැන්ඩර් ග්‍රාසර් ටයිට්ලර් (1747-1813) සුවිශේෂ ස්ථානයක් හිමි කර-ගනී. ‘භාෂා පරිවර්තන මූල ධර්ම’ (*The Principles of Translation*) යනුවෙන් 1791 වසරේ දී ඔහු ඉදිරි පත් කළ නිබන්ධය හේතුවෙන් තත් කාලීන භාෂා පරිවර්තන ක්ෂේත්‍රය නව දිශානතියක් කරා යොමු විය. භාෂා පරිවර්තනය හා භාෂා පරිවර්තන න්‍යාය

© කථිකාවාර්ය ජයමල් ද සිල්වා
 සංස්. මහාවාර්ය පැට්‍රික් රත්නායක, ආචාර්ය කේ. ඩී. ජයවර්ධන, ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාර්ය දිනලි ප්‍රනාන්දු
 මානවශාස්ත්‍ර පීඨ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, 23 කලාපය, 2014/2015
 මානවශාස්ත්‍ර පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සම්බන්ධ විවිධ අදහස් එකිනෙක දොළේ (1509-1546), ජෝර්ජ් වැල්මන් (1559-1634), එඩ්මන්ඩ් කාරි (1558-1637), ජෝන් ඩෙන්හැම් (1615-1669), ඒබ්‍රහම් කව්ලි (1618-1667), ජෝන් ඩ්‍රයිඩන් (1631-1700), ඇලෙක්සැන්ඩර් පෝප් (1688-1744) ආදීහු මෙයට පෙර ඉදිරි පත් කළ හ. කෙසේ වෙතත් භාෂා පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් ඉංගිරිසි භාෂාවෙන් කරන ලද පළමු වැනි විධිමත් අධ්‍යයනය ලෙස සැලකෙන්නේ ටයිට්ලර්ගේ මේ නිබන්ධයයි (Bassnett, 2002:69). ටයිට්ලර්ගේ නිබන්ධය එළි දැක්වීමට වසර දෙකකට පෙර, එනම් 1789 වසරේ දී ජෝර්ජ් කැම්ප්බෙල් (1719-1796) නැමැති දාර්ශනිකයා පුරාණ ශුද්ධ ලේඛන පරිවර්තනයේ දී අනුගමනය කෙරෙන න්‍යාය හා එහි දී ඇති වන ගැටලු පිළිබඳ තම නිරීක්ෂණ 'The Four Gospels' නම් කෘතියෙන් ඉදිරි පත් කළේ ය (Bassnett, 2002: 145).

සියලු භාෂාවල ලක්ෂණ එක හා සමාන වූයේ නම් එක් භාෂාවකින් තවත් භාෂාවකට කරන පරිවර්තනයක් ඉතා පහසු වන්නට ඉඩ තිබේනැයි ටයිට්ලර් පවසයි (Tytler, 1791: 07). එනමුත් භාෂා අතර පවතින විවිධ විෂමතා හේතුවෙන් පරිවර්තනය වඩාත් සංකීර්ණ කාර්යයක් වී ඇති අතර පරිවර්තනය සිදු විය යුතු ආකාරය පිළිබඳ මතවාද ද්වයයක් පවතින බව හේ වැඩි දුරටත් පෙන්වා-දෙයි (Tytler, 1791: 07).

පරිවර්තකයාගේ කාර්යය වන්නේ මුල් කෘතියේ අන්තර්ගතය හා කතුවරයා එයින් ඉදිරි පත් කරන්නට යන්න දැරූ දර්ශනය පමණක් හොඳින් අවබෝධ කර-ගෙන, ඒ සඳහා වඩා යෝග්‍ය යැයි හැඟෙන විලාසයෙන් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් එය ඉදිරි පත් කිරීම බව පළමු වැනි මතවාදයෙන් කියැවේ. මුල් කෘතිය වැඩි දියුණු කිරීම පමණක් නො ව එහි පවතින අඩපාඩු නිරාකරණය කිරීමක් ද පරිවර්තකයා අතින් සිදු විය යුතු ය යන අදහස ද මේ මතයෙන් ගම්‍ය වේ.

මුල් කෘතියේ හරය හා ලේඛකයාගේ දර්ශනය ලක්ෂ්‍ය භාෂාවට හැරවීම අත්‍යවශ්‍යයෙන් කළ යුතු වනවා පමණක් නො ව, ඔහු අනුගමනය කළ භාෂා ශෛලිය ද එලෙස ම අනුගමනය කිරීම සාර්ථක පරිවර්තනයක් සඳහා අවශ්‍ය වන බව දෙ වැනි මතවාදයෙන්

කියැවේ. මුල් නිර්මාණයෙහි පවතින අඩුපාඩු හා දුබලතා වුව ද ඒ අයුරින් ම පරිවර්තනයේ ඇතුළත් විය යුතු බව ද මෙයින් වැඩි දුරටත් ගම්‍ය වේ.

එකිනෙකට ප්‍රතිවිරුද්ධ මේ මතවාද ද්වයය විග්‍රහ කරමින් ටයිට්ලර් පවසන්නේ පරිවර්තනය පිළිබඳ නිවැරදි මතය පවතින්නේ ඒ අතර බවයි (Tytler, 1791: 07). ඒ අනුව සාර්ථක පරිවර්තනයක් කෙසේ විය යුතු දැයි ටයිට්ලර් ස්වකීය මතය ඉදිරි පත් කරයි.

“සාර්ථක පරිවර්තනයක් යන්න මා විග්‍රහ කරන්නේ මුල් කෘතියේ උපයෝගී කර-ගන්නා ලද භාෂාව භාවිත කරන්නන් ඒ කෘතියෙන් ලබන වින්දනයට සමාන වින්දනයක් ලක්ෂ්‍ය භාෂාව අයත් රටේ ස්වදේශිකයකුට වුව ද ලැබිය හැකි වන ලෙස මුල් නිර්මාණයේ දර්ශනය හා වින්දනය සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනත් භාෂාවකට හරවන්නක් වසයෙනි” (Tytler, 1791: 08-09).

පරිවර්තනයක සාර්ථකත්වය නිර්ණය කළ හැකි මූල ධර්ම තුනක් ටයිට්ලර් තම නිබන්ධයෙන් ඉදිරි පත් කළේ ය.

1. මුල් කෘතියෙහි ඇතුළත් අදහස්වල පරිපූර්ණ පිටපතක් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් දැක්වීම පරිවර්තනයෙන් සිදු විය යුතු ය.
2. පරිවර්තනයෙහි භාෂා විලාසය හා මුල් නිර්මාණයෙහි භාෂා විලාසය සර්වසම විය යුතු ය.
3. මුල් කෘතියෙන් ගම්‍ය වන සියලු ම ආකාරයේ වින්දන පරිවර්තනයෙහි ද ඇතුළත් විය යුතු ය.

මුල් කෘතියෙන් ප්‍රකාශිත අදහස්වල පරිපූර්ණ පිටපතක් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් දැක්වීම සඳහා සාධක ද්වයයක් සම්පූර්ණ විය යුතු බව ටයිට්ලර් පෙන්වා-දුන්නේ ය (Tytler, 1791: 10). එනම්, මූලාශ්‍රය භාෂාව පිළිබඳ පරිසමාප්ත දැනුමක් හා මුල් කෘතියේ අන්තර්ගතය පිළිබඳ නිරවුල් අවබෝධයක් පරිවර්තකයා සතු වීමයි. ඒ අංශ ද්වයයෙන් එකක හෝ යම් දුබලතාවක් ඇත්නම් මුල් නිර්මාණකරුගේ අපේක්ෂිතාර්ථය නිවැරදි ව ලක්ෂ්‍ය භාෂාවට හැරවීමට පරිවර්තකයාට අවස්ථාව නො ලැබේ. මුල් කෘතියට අකුටිල ව (faithfully) තම පරිවර්තනය සිදු කිරීම සඳහා ඒ සාධක ද්වයය ම සම්පූර්ණ වීම අත්‍යවශ්‍ය ය.

එකී සාධක ද්වයය අතරින් එකක් සම්පූර්ණ නො වීම හේතුවෙන් අසාර්ථක වූ පරිවර්තනයක් ලෙස ටයිට්ලර් දක්වන්නේ හෙළනිස්තික යුගයේ ජීවත් වූ පොලිබියස් (Polybius) (ආසන්න වසයෙන් ක්‍රි. පූ. 200 – 118) නැමැති ග්‍රීක ජාතික ඉතිහාසඥයාගේ 'Tactics' (යුද්ධෝපායමාර්ග) නැමැති නිබන්ධයේ ආලාද් (Folard) පරිවර්තනයයි (1791: 10-11). මෙය වූකලී පුරාණයේ රෝම හා ග්‍රීක ජාතිකයන් අනුගමනය කළ යුද්ධෝපක්‍රම පිළිබඳ රචිත නිබන්ධයකි. ප්‍රංශ ජාතික ලේඛකයකු වූ ආලාද් (1669-1752) දක්ෂ යුද තොරතුරු රචකයකු වූ නමුදු ග්‍රීක භාෂාව පිළිබඳ ඔහු සතු වූ දැනුම අල්ප වූ බැවින් ඔහු පොලිබියස්ගේ මුල් නිබන්ධය අධ්‍යයනය කළේ 'Dom Vincent Thuillier' නැමැති පූජකයකුගේ පරිවර්තනයක් ආශ්‍රයෙනි. ග්‍රීක භාෂාව පිළිබඳ මනා දැනුමක් පැවැති නමුදු යුද ශිල්ප පිළිබඳ මොහු සතු වූයේ එකී පරිවර්තනය සඳහා ප්‍රමාණවත් අන්දමේ දැනුමක් නො වේ. අන්තර්ගතය අනුව ගත් විට ආලාද්ගේ පරිවර්තනය ඉතා දුර්වල මට්ටමේ පරිවර්තනයක් බව පසු ව පෙනී ගොස් තිබුණි. මුල් කතුවරයාගේ බොහෝ අදහස් එහි ඉදිරි පත් ව තිබුණේ වැරදි අර්ථකථන සමගින් වූ අතර ඒ පරිවර්තනය ඉතිහාසයට එක් වී ඇත්තේ අසාර්ථක පරිවර්තනයක් වසයෙනි.

ටයිට්ලර්ගේ මූල ධර්ම අතරින් දෙ වැන්න වන්නේ මුල් කෘතියේ උපයුක්ත භාෂා විලාසය පරිවර්තනයේ දී එලෙස ම අනුගමනය කිරීමයි. මුල් කෘතියේ හරය නො වෙනස් ව පරිවර්තනයෙන් ද ඉදිරි පත් කිරීම නැමැති පළමු වැනි මූල ධර්මය හමුවේ මෙය දෙ වැනි ස්ථානයෙහි ලා සැලැකුව ද මුදුන් පත් කර-ගැනීම අතින් ගත් කල මෙය පළමු වැන්නට වඩා දුෂ්කර වූවක් බව ටයිට්ලර් පෙන්වා-දෙයි (1791: 63). මුල් කෘතිය වරක් කියැවූ පමණින් මුල් නිර්මාණකරුගේ භාෂා විලාසය හඳුනා-ගැනීමට දක්ෂ පරිවර්තකයකු සමත් විය යුතු බව ඔහු වැඩි දුරටත් පවසයි. සංකීර්ණ (grave), උත්සන්න (elevated), සරල (simple), ජීවමාන (lively), අත්‍යලංකෘත (florid), ස්වාභාවික (unaffected) ඇ කුමන විලාසයකින් මුල් කෘතිය රචනා වී තිබුණ ද ඒ භාෂා විලාසය ම පරිවර්තනයේ ද උපයෝගී කර-ගැනීම අවශ්‍ය බව ඔහු අවධාරණය කරයි (1791: 64).

ඉපැරැණි ශුද්ධ ධර්ම ග්‍රන්ථවල උපයුක්ත භාෂාවේ දක්නට ලැබෙන සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් ලෙස එහි සරල භාෂාව හැඳින්විය හැකි බව ටයිට්ලර් පවසයි (1791: 64). මෙවැනි සරල ලක්ෂණවලින් හෙබි භාෂාවක් ලෙස හීබෘ භාෂාව සැලැකිය හැකි බව ජෝර්ජ් කැම්ප්බෙල්ගේ අදහසයි (Tytler, 1791: 64). බයිබලයේ කොටසක් වන 'Genesis'හි පළමු වැනි පරිච්ඡේදයේ ආරම්භයේ දැක්වෙන කෙටි හීබෘ වැකිවල ඉංගිරිසි පරිවර්තන වූකලී එලෙස මුල් කෘතියෙන් ගම්‍ය වන සරල බව ඒ අයුරින් ම ආරක්ෂා කරමින් සිදු කළ පරිවර්තන යැයි කැම්ප්බෙල් ඉදිරි පත් කළ අදහස උපුටා දක්වමින් ටයිට්ලර් පෙන්වා-දෙන්නේ මුල් කෘතියේ උපයුක්ත භාෂා විලාසය පරිවර්තනයේ දී එලෙස ම අනුගමනය කිරීම දක්ෂ පරිවර්තකයකුට කළ හැකි කාර්යයක් බවත් අකුටිල පරිවර්තනයක් (faithful translation) සඳහා එකී මූල ධර්මය ඉතා වැදගත් සාධකයක් බවත් ය (1791: 65).

- මතු දැක්වෙන්නේ ඒ පරිවර්තන වැකි එකොළසයි.
1. In the beginning God created the Heaven and the Earth.
 2. And the earth was without form, and void.
 3. And darkness was upon the face of the deep.
 4. And the Spirit of God moved upon the face of the waters.
 5. And God said, let there be light.
 6. And there was light.
 7. And God saw the light, that it was good.
 8. And God divided the light from the darkness.
 9. And God called the light day.
 10. And the darkness he called night.
 11. And the evening and the morning were the first day.
- (Quoted by: Tytler, 1791: 65)

ටයිට්ලර් පවසන පරිදි මුල් කෘතියේ හරය නො වෙනස් ව පරිවර්තනයකින් ද ඉදිරි පත් කිරීම සඳහා සපුරාලිය යුතු තෙ වැනි සාධකය වන්නේ මුල් කෘතියෙන් ගම්‍ය වන සියලු ම ආකාරයේ වින්දන පරිවර්තනයෙහි ද අන්තර්ගත වීමයි. පරිවර්තකයකු මුහුණ

දෙන අභියෝග අතරින් ජය-ගැනීම වඩාත් දුෂ්කර වන්නේ මේ තෙ වැනි මූල ධර්මය බව ටයිට්ලර්ගේ අදහසයි (1791: 112). මේ මූල ධර්මය සාර්ථක ලෙස අනුගමනය කළ පරිවර්තනයක් වසයෙන් ඔහු දක්වන්නේ මාර්කස් ටුලියස් සිසෙරෝගේ (Marcus Tullius Cicero) (ක්‍රි.පූ. 106 - 43) 'Epistles of Cicero'හි මෙල්මන් (Melmoth) පරිවර්තනයයි.

“Surely, my friend, your couriers are a set of the most uncotiscionable fellows. Not that they have given me any particular offence; but as they never bring me a letter when they arrive here, is it fair, they should always press me for one when they return?”
(Melmoth, Cic. Ep. lo, 20, Quoted by: Tytler, 1791: 114)

මෙල්මන්ගේ පරිවර්තනය සිසෙරෝගේ මුල් කෘතියෙන් ගම්‍ය වන වින්දනය නො අඩු ව ම ඉදිරි පත් කරන අතර එය මුල් කෘතියේ අකුටිල පරිවර්තනයක් ලෙස ද සැලැකිය හැකි බව ටයිට්ලර්ගේ අදහස විය.

ඉංගිරිසි ජාතික භාෂා පරිවර්තන න්‍යායවේදීන් අතරින් පළමු වැන්නා වූ ජෝන් ඩ්‍රයිඩන් (1631-1700) ඉදිරි පත් කළ තෙ වැදැරැම් පරිවර්තන න්‍යායයේ සඳහන් යම් කරුණු පිළිගැනීමට ටයිට්ලර් මැළි වූ බව දක්නට ලැබේ. පද්‍ය පරිවර්තනයේ දී අනුගමනය කළ හැකි සාර්ථක ම ක්‍රමවේදය වන්නේ මුල් කෘතිය පදානුපදික ව ලක්ෂ්‍ය භාෂාවට හැරවීමට හා එහි ආකෘතිය එලෙස ම අනුගමනය කිරීමට උත්සාහ නො දරා ඉන් ප්‍රකාශිත අදහස් පැහැදිලි ව ඉදිරි පත් කිරීම බව ඩ්‍රයිඩන්ගේ අදහස විය (Schulte and Biguenet, 1992: 17). ඩ්‍රයිඩන් මේ ක්‍රමවේදය හැඳින්වූයේ 'අර්ථෝද්ධාරය' (paraphrase) නමිනි. එනමුත් පද්‍ය නිර්මාණයකින් සෘජු ව පැවැසීම අනවශ්‍ය යම් දෑ 'අර්ථෝද්ධාරය' අනුගමනය කිරීමෙන් සෘජු ව ඉදිරි පත් විය හැකි බැවින් ඉන් බිහි වන්නේ 'ලිහිල් පරිවර්තනයක්' බව ටයිට්ලර්ගේ අදහස විය. කෙසේ වෙතත් මුල් කෘතියේ අන්තර්ගත යම් කොටස් බැහැර කරමින් මෙන් ම යම් කොටස් එයට එක් කරමින් සමස්ත කෘතියෙන් පැහැදිලි ව ප්‍රකාශ නො වන යම් කරුණු පැහැදිලි කිරීම පරිවර්තකයාගේ කාර්යයට අයත් වන බව ටයිට්ලර් පැවැසීය.

මුල් කෘතියට හැකි තරම් සමීප වීම පරිවර්තකයාගේ කාර්යය බව ඩ්‍රයිඩන්ගේ අදහස වූ අතර මෙය සාධාරණීකරණය කිරීමට ඔහු දැක්වූයේ චිත්‍ර ශිල්පියා හා සිතුවම පිළිබඳ උපමාවයි. චිත්‍ර ශිල්පියාගේ සාර්ථකත්වය මනිනු ලබන්නේ වස්තු විෂයය හා සිතුවම අතර පවතින සදාශ්‍යතාව අනුව බැවින් පරිවර්තනයේ සාර්ථකත්වය මනිනු ලබන්නේ ද පරිවර්තනය මුල් කෘතියට කොතෙක් දුරට සමරූප වන්නේ ද යන්න අනුව බව හේ පැවැසී ය (Bassnett, 2002: 66). ඇලෙක්සැන්ඩර් ටයිට්ලර් ද තම මතය තහවුරු කිරීම සඳහා චිත්‍ර ශිල්පියා හා සිතුවම පිළිබඳ උපමාව ම මඳක් වෙනස් අයුරකින් යොදා ගනී (Bassnett, 2002: 69).

ටයිට්ලර් මේ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන්නේ තම නිබන්ධයේ නව වැනි පරිච්ඡේදයේ දී ය.

“වස්තු විෂයයෙන් ගම්‍ය වන රසය හා එහි හරය එලෙස ම සිතුවමට පිටපත් කිරීම දක්ෂ සිත්තරකුට වුව ද දුෂ්කර වූවකි. එනමුදු එහි දක්නට ලැබෙන වර්ණ සිතුවම සඳහා ද එලෙස ම භාවිත කිරීමට ඔහු පෙලැඹෙන අතර තමා ඉදිරියේ ඇති වස්තුව අකුටිල ව අනුකරණය කිරීම හැර වෙනත් අපේක්ෂාවක් ඔහු සතු නො වේ. පරිවර්තකයාගේ කාර්යය මෙයට සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් වූවකි. මුල් නිර්මාණයේ භාවිත වූ වර්ණ ම ඔහු යොදා නොගන්නා නමුදු ඉන් ගම්‍ය වූ අදහස් එලෙස ම ඉදිරි පත් කිරීමට ඔහුට සිදු වේ.” (Tytler, 1791:1 13-114).

මුල් කෘතියෙන් ලැබෙන රසය මුල් කෘතියට අකුටිල පරිවර්තනයකින් ඉදිරි පත් කිරීම පරිවර්තකයාගේ මූලික අභිප්‍රායය විය යුතු ය යන්න ටයිට්ලර්ගේ අදහස වූ බව මේ අනුව විශද වේ. රසය හා සමරූපතාව යන කොටස් ද්වයය එක් කිරීම නැමැති දුෂ්කර ගැටලුවට විසඳුම වසයෙන් පරිවර්තකයා කළ යුත්තේ මුල් නිර්මාණකරුගේ ආත්මය තමා වෙත ඇතුළු කර-ගැනීම බවත් ඔහු එය ස්වකීය ඉන්ද්‍රිය ඔස්සේ ප්‍රකාශ කළ යුතු බවත් ටයිට්ලර් වැඩි දුරටත් පෙන්වා-දෙයි. (Tytler, 1791: 114) මුල් කෘතියේ හරය, එනම් ස්වකීය කෘතියෙන් ප්‍රකාශ කිරීමට එහි කතුවරයා අපේක්ෂා කළ සියලු අදහස් හා ඉන් ගම්‍ය වන රසය පරිවර්තකයා පළමු ව සම්පූර්ණයෙන් නිවැරදි ව ග්‍රහණය කර-ගත යුතු බව එයින් විශද

වේ. ඉන් පසු එකී සියලු දෑ නො වෙනස් ව තම ප්‍රකාශන මාධ්‍යයෙන්, එනම් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් ඉදිරි පත් කිරීම පරිවර්තකයා අතින් සිදු විය යුතු ය.

පද්‍යයක් ගද්‍යයක් ලෙස පරිවර්තනය කිරීම සාර්ථක ව කළ හැකි ද යන මතභේදාත්මක පැනය විමර්ශනයට ලක් කර ඒ පිළිබඳ විනිශ්චයක් ඉදිරි පත් කිරීමට ද ස්වකීය නිබන්ධයේ දී ටයිට්ලර් උත්සාහ දැරී ය. මේ කරුණ ඔහුගේ අවධානයට ලක් වන්නේ එහි අට වැනි පරිච්ඡේදයේ දී ය. මුල් කෘතියේ කතුවරයා තම කෘතිය මූලාශ්‍රය භාෂාවෙන් නො ව ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් රචනා කළේ නම් එහි දී ඔහු උපයුක්ත කර-ගන්නා ශෛලිය කුමක් ද යන්න නිර්ණය කිරීමට පරිවර්තකයා සමත් විය යුතු ය යන නියමය මෙහි දී පදනම් කර-ගැනේ. පද්‍යයක් ගද්‍යයෙන් වෙන් කර හඳුනා-ගැනීමට මෙන් ම පද්‍ය කෘතියක මූලික හරය ඉදිරි පත් කිරීමෙහි ලා උපකාරවත් වන ලක්ෂණ අතරින් ස්වර මාධුර්යය ඉතා වැදගත් වූවකි. ඒ අනුව මුල් පද්‍යයෙන් ගම්‍ය වන ස්වර මාධුර්යය බැහැරුණු ගද්‍ය පරිවර්තනයක සාර්ථකත්වය නිර්ණය කිරීමෙහි ගැටලුව පැහැදිලි කරනු වස් ඇලෙක්සැන්ඩර් පෝප්ගේ Windsor Forest නැමැති පද්‍ය කෘතියේ කොටසක් ටයිට්ලර් උපුටා දක්වයි.

“She said, and melting as in tears she lay, In a soft silver stream dissolved away. The silver stream her virgin coldness keeps. For ever murmurs, and for ever weeps ; Still bears the name the hapless virgin bore, And bathes the forest where she rang'd before.”
(Quoted by: Tytler, 1791: 107)

බොහෝ පද්‍ය කෘතිවල සුන්දරත්වය වැඩි වසයෙන් රඳා පවතින්නේ එහි ස්වර මාධුර්යයෙහි බැවින් පද්‍ය ගද්‍යයට හැරැ වීමෙහි යෙදෙන බොහෝ පරිවර්තකයෝ එකී ලක්ෂණය තම පරිවර්තනයෙහි භාෂාවට ඇතුළත් කිරීමට යත්න දරන බව අවධාරණය කරමින් ටයිට්ලර් පෙන්වා-දෙන්නේ මෙලෙස බිහි වන

පරිවර්තනවල දක්නට ලැබෙන්නේ කෘත්‍රීම භාෂා ස්වරූපයක් බවයි (Tytler, 1791: 108). මේ හැරුණු කල මනෝභාව හා සංකල්ප ප්‍රකාශනය, භාෂා ස්වරූපය, සංකල්ප රූප හා උපමා භාවිතය ඇ ලක්ෂණ ගණනක් හේතුවෙන් පද්‍යයක් ගද්‍යයකින් වෙනස් වන බවත් සාමාන්‍යයෙන් ගද්‍ය රචනයක දක්නට නො ලැබෙන එකී ලක්ෂණ ඇතුළත් වන ගද්‍ය පරිවර්තනයක් අසාර්ථක පරිවර්තන ලෙස වර්ගීකරණය කිරීමට සිදු වන බවත් ටයිට්ලර් පැවැසී ය (Tytler, 1791: 108).

මෙලෙස කරුණු ගණනාවක් පදනම් ව ස්වකීය මතය විග්‍රහ කරමින් ටයිට්ලර් පෙන්වා-දෙන්නේ කිසි දු ප්‍රභේදයක පද්‍යයක් ගද්‍යයක් ලෙස වෙනත් භාෂාවකට හැරැවීමෙන් එයට සාධාරණයක් ඉටු කිරීම අශක්‍ය කාර්යයක් බවත් පද්‍ය පරිවර්තනයක් පද්‍යයක් ලෙස, කවියකු අතින් ම සිදු විය යුතු බවත් ය.

මූලාශ්‍රය නාමාවලිය:
Bassnett, S. (1991) **Translation Studies**. New York: Routledge.
Schulte and Biguenet. (1992) **Theories of Translation**. Chicago: The University of Chicago Press.
Tytler, Alexander Fraser. (1791) **Essay on The Principles of Translation**. London: J.M. Dent and Company.